

Људска права" и за роботе

У будућности би и роботи или машине са такозваном вештачком интелигенцијом требало да имају права као и људи, оцењује су у истраживању британске владе.

"Људска права" за роботе могла би постати стварност за најдаље 50 година, тврди се у обимној анализи будућности, чији рад је водио главни научни саветник британске владе сер Дејвид Кинг.

Та права би, како се наводи, значила и могућност да роботи могу да гласају на изборима, да плаћају порез или да добију одштету ако их неко удари.

У анализи се наводи да ће за 50 година постојати и пси-роботи који ће имати иста права као стварне животиње.

Ма како ова анализа изгледала као начуна фантастика, аутори кажу да је врло вероватно да ће њене оцене у будућности постати реалност.

ГПС у градском превозу

Уређаји за глобално позиционирање ГПС (Глобал Поситионинг Систем) ће од следеће године бити уграђени у сва возила градског превоза.

Они ће пратити положај и брзину возила, као и број радних сати возача. ГПС треба да помогне у контроли спровођења возног реда, одређивању потребног броја возила на одређеној линији и контроли броја радних сати возача.

Планира се и увођење новог модерног система наплате вожње помоћу посебних платних картица. Сваки путник имаће идентификациону картицу РФИД (Радио Фрекуенцу Идентифициацион) сличну класичној платној картици која ће се пунити кредитом. Картица ће се, приликом уласка у возило, провлачити кроз читач који ће "скинути" део кредита за плаћање превоза. Та технологија ће оператерима у Управљачком центру омогућити да у сваком тренутку могу да провере списак путника у свим возилима.

На једном великом екрану с мапом града ће светлим тачкицама бити обележено 1.600 аутобуса, трамваја и тролејбуса и њихово кретање.

Вики сервис за веб странице

Покретач онлајн енциклопедије Википедиа покренуо је сервис за бесплатну израду веб страница. Компанија Викиа.цом нуди софтвер, простор на серверу и приступ мрежи. Заузврат се тражи једино линк са нове странице на страницу Викиа-е, будући да она профит темељи на огласима.

Википедиа је непрофитна страница коју садржајем пуне корисници, а приступ је дозвољен сваком. Цими Велс направио ју је 2001. године и већ тада је постала

озбиљна претња комерцијалним онлајн енциклопедијама. Сваки посетилац може исправити, додати, избрисати или заменити било који податак на страници. На овај начин функционисаће и странице које одаберу Викиа.цом за хостинг провајдера.

“Нови софтвер и садржај су отвореног типа. Ми ћемо пружати бесплатан хостинг, а творци странице могу задржати приход од огласа,” рекао је Велс.

Претраживач књижевних дела

Амерички софтверски гигант Мицрософт лансирао је бета верзију услуге ЛСБ (Ливе Сеарцх Боокс) за претраживање и преглед дигитализованих књижевних дела на адреси - боокс.ливе.цом.

Након периода тестирања бета верзије, који би требало да траје око шест месеци, ЛСБ ће бити директно прикључен главном Мицрософтовом претраживачу - МСН (Мицрософт Нетворк).

У понуди су тренутно дигитализована књижевна дела из колекције Британске библиотеке, као и Универзитета у Калифорнији и Торонту. Следећег месеца ће се појавити и књижевна дела из Њујоршке јавне библиотеке и америчког универзитета Цорнелл, а потом и дела заштићена ауторским правима за **чију** ће дигитализацију издавачи дати дозволу.

Криминал на нету уноснији од дроге

Организоване банде усвојиле су тактику у стилу некадашњег совјетског КГБ-а - унајмљују најперспективније студенте да за њих обављају криминалне послове на интернету, саопштила је фирма за компјутерску и интернет безбедност МцАфее.

Криминалци се усредсредјују на универзитете, клубове компјутераша и на интернет форуме, како би нашли студенте који им одговарају, наводи се у извештају.

Поједине банде спонзоришу перспективне студенте из не-компјутерских дисциплина да похадјају компјутерске курсеве. Потом их убацују у своје послове као "спаваче".

Према наводима компаније МцАфее, унајмљени студенти стварају компјутерске вирусе, на интернету краду личне и финансијске податке и перу новац. Процењује се да је ова делатност уноснија од трговине дрогом.

Тактика банди подсећа на време КГБ-а. Совјетски агенти су током Хладног рата врбовали експерте на трговинским конференцијама и по универзитетима, додаје се у годишњем извештају.

"Актери организованог криминала можда немају довољно знања и веза да би сами чинили 'сајберзлочине', али имају новца да купе људе који ће то чинити за њих", наводи се у извештају.

МцАфее је саопштио да се његова студија делимично заснива на подацима Федералног истражног бироа САД (ФБИ) и европских обавештајних служби.

Расправа о забрани насилних ПЦ игрица

После отмице у средњој школи у Емдетену у Северној Рајни-Вестфалији, која је завршена самоубиством 18-годишњег отмичара, међу немачким политичарима се распламсала расправа о томе да ли треба забранити компјутерске игре чији је садржај насиље.

Младић који је упао у "реалку" ранио 27 одраслих и ђака и на крају се убио. Оставио је опсежну интернет-поруку. Из ње се види да је био усамљен, да се осећао као аутсајдер и губитник и да је не само играо насилне компјутерске игре, већ их је и сам правио и снимао кратке филмове са симулираним убиствима.

Водећи политичари владајуће Хришћанско-демократске уније (ЦДУ) затражили су да се забране компјутерске игре у којима се велича насиље. Предложено је да се са тржишта повуку све тзв. киллер-игре, каква је на пример веома распрострањена и спорна ПЦ-игра Цоунтерстрике. Према оцени заменика шефа парламентарне фракције ЦДУ Волфганга Бозбаха "килер-игрице дају кобан допринос ионако растућој спремности на насиље и подстичу агресивно понашање".

Стручњак за унутрашњу политику друге владајуће странке, Социјалдемократске партије Немачке (СПД), Дитер Вифелсплиц сматра да ваља барем размотрити могућност забране неких ПЦ-игара, али додао и да није свако ко их игра "потенцијални масовни убица".

Зелена опозиција у Бундестагу упозорила је да прави проблем није у томе што је 18-годишњи младић већину времена проводио играјући насилничке игре, већ што је био социјално изолован. Томе се придружила и опозициона левица указујући да је младић у опроштајном писму навео шта је узрок његове социјалне изолације - конкуренција међу вршњацима, социјално раслојавање, поама за робним маркама, вредновање људи према дубини џепа, страх од будућности. Левица је владу позвала да се не бави компјутерским играма, **већ** стварним стањем друштва.

Отмица је узбудила и полицију и немачке наставнике. Синдикат полицајаца сматра да је отмицом "бруталност попримила нов квалитет", **јер** је млади отмичар био наоружан не само ватреним оружјем, већ и експлозивом и бомбама димног гаса. Удружење немачких просветних радника је упозорило на опасност коју представљају видео-игре, јер се у њима "велича брза победа јачег, док се за губитнике не нуди никакав излаз". "Дроге, потрошачки менталитет и забава једине су вредности које поп и ТВ-звезде још посредују младима", сматра

Удружење, и родитеље и наставнике позива да деци понуде другу слику света и другачије идеје о будућности.

Софтвер за злочиначки ход

Чешки криминолози и програмери развијају нови компјутерски програм који би требало да препознаје криминалце рецидивисте по начину на који ходају.

Професор Академије чешке полиције Јиржи Штраус са својим тимом направио је софтвер који уме да графички прикаже и врло брзо упореди специфични начин хода који има сваки човек. "До сада су наша поређења била врло спора и тешка. Програм који ће поредити ход требало би да почне да се примењује 2008. године", рекао је дневнику "Млада фронта днес" тај чешки професор биомеханике.

До тада би требало да буде готова и национална база података ходава, попут оне са отисцима прстију криминалаца или базе ДНК, а Штраус жели да реши и питање колико се начин хода и графичке криве мењају како човек стари.

"Не постоје два човека која би ходала идентично. Исто као што не постоје два човека са истим лицем", тврди Штраус и додаје да његова метода добија примену тек сада, захваљујући маси индустријских камера којима се снимају пословни простори или градске улице.

У Чешкој је већ специфичан начин хода кумовао затвору једног пљачкаша бензинске пумпе, када је Штраус као судски вештак доказао да је реч о истом човеку кога је камера маскираног снимила приликом пљачке.

Да начин хода одаје, знају без софтвера, голим оком, и неписмени номади у Авганистану. Због атипичног хода не може да им прође неоткривен мушкарац или западњачка жена који су се прерушили и сакрили под традиционалну одећу авганистанских муслиманки - бурку.